

1. IZPIT IZ FIZIKE TRDNE SNOVI

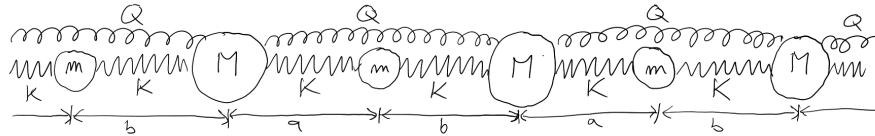
5. junij 2020

1. V približku tesne vezi obravnavaj elektronski pas, ki ga tvorijo orbitale s na atomih v enodimenzionalni verigi z mrežno razdaljo a . Prekrivalni integral med najbližjimi sosedi je $\gamma > 0$. Prekrivalne integrale med nesosednjimi atomi ter popravke zaradi neortogonalnosti orbital na različnih atomih zanemari. Vsak atom v pas prispeva po en elektron.

- (a) Izračunaj disperzijo elektronskega pasu.
 (b) Kolikšna je Fermijeva energija?

Vsak drugi atom naj se vzdolž verige premakne za $x > 0$. Pri tem se prekrivalni integral med sosedoma, ki sta oddaljena $a - x$ poveča na $\gamma(1 + \lambda x)$, prekrivalni integral med sosedoma, ki sta oddaljena $a + x$, pa zmanjša na $\gamma(1 - \lambda x)$. Predpostavi, da je $\lambda x \ll 1$.

- (c) Kaj se zgodi z elektronskim pasom iz točke (a)?
 (d) Za koliko se pri $T = 0\text{ K}$ zaradi premika atomov spremeni skupna energija elektronov? Poišči vodilni člen v razvoju po λx .
2. Obravnavaj mrežna nihanja verige atomov z masama m in M , prikazane na skici. Atome povezujejo vzmeti s konstantama K in Q , razdalji med sosednjimi atomi pa sta a in b .

- (a) Določi primitivno celico.
 (b) Zapiši enačbe gibanja za majhne odmike atomov iz ravnovesnih leg. Atomi se iz ravnovesne lege lahko odmaknejo samo vzdolž verige.
 (c) Izračunaj frekvence optičnih nihanj v središču prve Brillouinove cone.
 (d) Izračunaj hitrost zvoka.